

Déli Hirlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Timișoara, Szentgyörgy-tér 4. Telefon: este 9 óráig 2-32, azontúl 10 vagy 2-42. Előfizetési árak külföldön: havonként 110 Lei, negyedévre 330 Lei, félévre 600 Lei és egész évre 900 Lei vagy ezekkel egyenlő értékű valuta

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VUCHETICH ENDRE

Előfizetési árak Temesvárott és vidéken kézbeállításal havonként 80 Lei, negyedévre 240 Lei, félévre 450 Lei, egész évre 900 Lei. Köztisztviselők és állami nyugdíjasok részére: havonként 60 Lei, negyedévre 180 Lei, félévre 350 Lei, egész évre 700 Lei.

1929 / SZERDA / FEBRUÁR 13

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, V. ÉVF. / 34. SZÁM

Ma

Megindul a harc a kormányzóságért

Írta: **Brudariu Adrian**, volt kamarai képviselő

Ma hat évtized után az Egyházi Állam új életre kel. A pápa nem fog többé. Az Egyházi Állam uralma fejedelmévé lépett elő és ugyanolyan világi jogokat élvezhet és gyakorolhat, mint bármely más állam. Hatvan évvel is így volt és most, mikor az olaszok nagy államfejedelmévé, Mussolini, közelebb hozta a Vatikánt az olasz királysághoz, tulajdonképpen nem történt más, mint a régi, hatvan év előtti jogok és pápai kiváltságok elismerése. Az új Egyházi Állam nem valami jelentősebb birodalom, csupán néhány száz holdnyi területtel, a Vatikánból, ennek melléképületeiből és az idetartozók lakóházaiból áll. Erkölcsi ereje azonban egyenesen a leghatalmasabb államok soraiba sorolható, mert hiszen az Egyházi Állam területén kívül kétszáznyolcvanmillió katolikus hívő él, akiknek, amellyel jó állampolgárok a maguk hazájában, félszemmel állandóan Rómára néznek, ahol erkölcsi életük védelmére és fejedelmé, a pápa él. Az Egyházi Állam több mint ezerszáz évig fennmaradt, amíg 1870 szeptember 20-án Garibaldi hadserege meg nem semmisítette. Ettől az időtől fogva állandóan feszült viszony volt az olasz állam és a Vatikán között. Hogy most sikerült a békét nyelbe ütni és hogy ma, XI. Pius pápa koronázásának évfordulóján, az Egyházi Állam újra életre kel és átveszi a hat évtizeden keresztül nélkülözött jogait, az a zseniális Benito Mussolininak köszönhető. Mussolini és Gasparri biboros nélkül az egyházi állam még egy újabb évtized után sem igen jöhetett volna létre. Most azonban újból megalkult, alig párszáz állampolgárral, nagy területtel, de a területen kívül élő kétszáznyolcvanmillió hívővel, akiknek roppant száma naggyá, hatalmasra és igazán tekintélyessé teszi ezt az Olaszországban elrejtett kis Egyházi Államot.

Vaida-Voevod Sándor belügyminiszter kolozsvári tartózkodása során a készülő és legközelebb a parlament elé kerülő közigazgatási törvénytervezettel kapcsolatban nyilatkozott és többek között megemlítette, hogy a módosított közigazgatási törvény az országot nyolc kormányzóságra osztja. A kormányzóságokat történelmi és etnikai határok alapján állapítják meg, körülhatárolt autonómiával fognak rendelkezni és mindegyik élén kormányzó intézi az ügyeket. Így tehát a Bánság lesz egyik, Erdély a másik, Bessarábia egy harmadik kormányzósági székhely. Külön kormányzóságot kap Dobrudzsa, Kadrilater és az ország többi része.

Immár bizonyos, hogy a román államot autonómia és decentralizáció révén széttagozzák. A magam részéről ennek előzően már állást foglaltam a decentralizáció és országnak tartományokra és kormányzóságokra való felosztása ellen. A decentralizáció ebben ideális lenne, de úgy vélem, hogy ez néhány évtizedre ismét kitölti az egyesítést, sőt lehetséges, hogy a román állam létét is veszélyezteti.

Autonómiával és decentralizációval vagy anélkül, a román nép, amely kétezer éve él, tovább is fog létezni. De ami valójában a fejlődést előmozdítja, vagy a veszendőségbe zúdíthatja, az a kérdés, hogy hol lesz a bánsági kormányzóság székhelye?

Temesvárt ebben a kérdésben vesztessé akarják tenni.

A Renasterea Romana, az aradi nemzeti parasztpártnak hat nap óta megjelenő hivatalos lapja, legutóbb megjelent három számában a bánsági kormányzóság székhelyének kérdését minden oldalról megvilágítva, parancsólólag feladatává teszi Maniu Gyula

kormányának, hogy a nyolc kormányzósági székhely közül egyet Arad kapjon. Sőt mi több. Marsieu Jusztin dr. Aradmegye prefektusa ebben a kérdésben nyilatkozott és a következőket jelentette ki:

— Minden tekintetben helyeslem a Renasterea Romana akcióját. Magam is hozzájárulok Hotorán Viktor dr. a lap igazgatójának kezdeményezéséhez, hogy a kormányzósági székhelyek közül egy Aradon legyen.

Nyilatkozata további részében a prefektus kifejti, hogy Arad városa sokat szenvedett a magyar uralom idején éppen a románság nemzeti ellenállása miatt és most itt az alkalom, hogy a múltban elszenvedett fájdalmakért Aradot rekompenzálják és ennek a városnak olyan jelentőséget adjanak, amelyet részint mint a román szellemi élet gócpontja, részint mint földrajzilag alkalmas hely megérdemel, hogy a jövőben a fejlődésnek széleskörű lehetőségét nyújtsák számára.

Temesvár és a Bánság hátrányára — egészitem ki — a prefektus gondolatmenetét.

De Marsieu prefektus mondanivalóihoz még hozzáfűzi:

— Csak jóakarattal kell ahhoz, hogy az új közigazgatási törvény alapján létesítendő kormányzósági székhelyek egyikét Aradnak juttassák és Arad város minden polgárának szeretettel kell támogatni azt az akciót, amely ezt célozza.

Nem farsangi tréfa amikor, hogy Arad követeli magának azt a jogot, hogy Temesvár romjain a Bánságot igazgassa. Arad város tanácsa már tárgyalásokat folytat egy ötszáz millió lejes kölcsön felvételére, hogy végrehajthassa és tető alá hozhassa a

különböző városrendezési és építkezési terveit és modern laktanyákat építsen a katonaság számára.

Elviszik majd a hadosztályparancsnoksági székhelyet is Temesvárról és azt követi majd az itélőtábla, a vasutigazgatóság, a vám, posta és sziguranca vezérfelügyelőségeknek Aradra való áthelyezése. Bizony az erdélyi aradiak összetévesztik a Bánságot Szanával, akiről megvető iróniával ír a Renasterea Romana egyik számában:

— Az erdélyi román közélet feltételei közül egy sem változott olyan arányban, hogy kellőképpen indokoltá tegye a központnak egy más helyre való áthelyezését.

Az aradi erdélyiek őszinték és a bánságiaknak nyíltan üzenik:

— A mókok vagy az elszegényedett bihari lakosság problémája számunkra sokkal égetőbb kérdés volt és marad, mint tesszük fel Szana gazdasági és pénzügyi érdekei és figyelemmel kell lennünk azokra a normális lehetőségekre, amelyek kapcsán a széles hegyvidék ősi kunyhóiból a román elemet a civilizáció felé terelhetjük. Ennek a célnak az elérésére olyan közigazgatási szerveket kell létesítenünk, amelyek telve vannak nemzeti energiával, de nem olyan város palotásorai közé kell ezt a szervet elhelyeznünk, amely a románság szempontjából eddig semmit sem termelt ki magából. És igazságos dolog — fejezi be cikkét a Renasterea Romana — ha Arad kapja meg a nyolc kormányzósági székhely egyikét.

Számunkra felvetődik ezután a kérdés: Temesvár vagy Arad? Vajjon a Bánság függeléke Erdélynek? Halljuk ezután a bánságiak szavát.

Bukarestben

a
Déli Hirlap minden
ujságkioszkban

kapható

Önkényes módon és a polgárság egzisztenciájának rovására irányítja Nedeanu az adó kivetéseket

Temesvár, febr. 12.

▲ Temesvári Kereskedők Egyesülete tapasztalva azt, hogy a szombaton megkezdődött adó kivetések előkészítésénél, nevezetesen a bizottságok összeállításánál és a kincstári közegek pénteken végbement instruálásánál a temesvári polgárságot és ezek között elsősorban a kereskedőket ismét súlyos sérelem érte, szombaton a következő sürgőnyt adta fel a pénzügyminiszter címére:

A temesvári adózó polgárokat az ideai adóztatás alkalmával ismét rendkívül súlyos sérelmek érték. Az itteni pénzügyigazgatóság Temesvár városát felkérte, hogy 16 bizottság számára delegáljon bizottsági tagokat. Temesvár városa eleget téve a felhívásnak és gyakorolva törvényadta jogát, megnevezett 32 tagot. A pénzügyigazgatóság néhány nappal később a tervezett 16 bizottságot 13-ra csökkentette le és hat városi delegáltak bizottságba való beosztását mellőzte,

éppen azokat, akik könyvelői szakértők és akiket a város azért delegált, hogy a mérleggel bíró alózik speciális bizottságban a polgárság érdekei szakértelemmel legyenek megvédve,

ahogyan különben ezt a pénzügyminiszteriumnak az adóztatások lefolytatására kiadott legújabb utasítása is intencionálja. Temesvár városa értesítve hat delegáltja mellőzéséről, a delegáltjai névsorának legértékesebb tagjai közé tartoznak, még az letételének napja előtt kérte a pénzügyigazgatóságot, hogy a mellőzött delegáltak négy könyvelő-szakértőjének adjon megfelelő helyet azokban a bizottságokban, amelyekbe képességük-nél fogva valók és ehelyett négy más bizottsági tag megbízását visszavonná. A pénzügyigazgatóság ezt a jogos kívánságot visszautasította. Ebben az eljárásban az itteni polgárság érdekeinek kijátszását véli felfedezni és a miniszteriumtól sürgős orvoslást kér. Az itteni kereskedők és iparosok, valamint szabad foglalkozásuk két éven át minden adó kivetés alkalmával sürgőnyi felszólamlásaikban, a pénzügyminiszterium előtt való küldöttségi megjelenés után, valamint képviselőiknek és szenátoraiknak a törvényhozó testületben történt felszólalásával jelentették, hogy

Nedeanu volt pénzügyi adminisztrátor az itteni adó kivetés nem a viszonyok szem előtt való vizsgálásával, hanem önkényes módon a polgárság erőforrásainak teljes felfejezésével irányítja.

A temesvári adózók ismerik hazafiai kötelességüket és nem akarják kivonni magukat annak teljesítése alól, sőt átérzik annak szükségét, hogy erejükhez képest a haza javáért áldozatot hozzanak. Azonban mély lehangoltság és általános izgalmat vált ki minden temesvári adózó polgár lelkületéből az, hogy akkor, amidőn két év óta minden temesvári érdektestület felemeli a szavát az ellen a kiméretlen adó kivétési rendszer és egyoldalú irányelvek ellen, melyekkel Nedeanu volt pénzügyi adminisztrátor az itteni adó alapok egzisztenciáját veszélyezteti,

a végnélküli panaszok ellenére az ideai adó kivetések irányításával ismét őt bízták meg. Az itteni összes gazdasági testületek nevében kérjük a bizottságok megbízás megvonását, annyival is inkább, mert tudomásunk van arról, hogy Nedeanu folyó hó 8-án tartott inspektori konferencián

az adó kivető bizottságokban helyet foglaló pénzügyigazgatósági tisztviselőknek azt az utasítást adta, hogy hivatalvesztés terhe alatt az ideai adók 20-30 százalék emelésére törekedjenek.

Az egyéb városokkal szemben már régóta aránytalanul túladóztatott temesvári kereskedők és iparosok a mai megsemmisítő gazdasági válság idején kétségtelenül nem kerestek 20-30

százalékkal többet tavalyi jövedelmüknél, amely már a tavalyi adó kivetések alkalmával önkényes módon a kincstár részéről a valóságnál lényegesen magasabb összegben nyert megállapítást. A temesvári kereskedők tiltakoznak az ideai adó alapjuk felemelése ellen, mely létük komoly veszélyeztetésével egyenlő. Kérjük miniszter ur sürgős utasítását, hogy a bizottságokban helyet foglaló pénzügyi közegek az adó alapok önkényes emelését ne kényszerítsék ki. A Temesvári Kereskedők Egyesülete, mint elismert jogú személy.

Amint értesülünk, a temesvári Kereskedők Egyesülete folyó hó 14-ére választmányát is összehívta, hogy az adózási sérelmek ügyében teendő további lépéseket megbeszélje.

Leszurták az utcán a táncmulatságról fiatal leányokat hazakisérő legényt

Temesvár, febr. 12.

Vasárnap délután, mint rendszeren, nagy tánc volt a Hunyadi-úti Spitzer-féle vendéglőben. A táncolók között ott volt Kis Sándor huszonöt éves fiatal legény is. Este hét órakor vége volt a táncnak és Kis akkor hazáért akarta kísélni Tóth Magda és Balogh Böske cselédleányokat a Belvárosba. Amint mentek, egyszerre csak hallották, hogy három legény közeledik feléjük. Kis Sándor hirtelen felkiáltott:

— Lányok, hívjatok rendőrt, mert engem megszurtak.

Abban a pillanatban vértől borítva összeesett. A lányok sikoltozva szaladtak rendőrért, egyikük pedig a közeli gyógyszerházból telefonált a mentőknek. Mire a mentők megérkeztek, Kis Sándor már eszméletlenül felejt a járdán. A nyakán nagy seb

tátongott, melyet bekötöttek és a kórházba szállították. Mikor azonban a kórház ajtajába értek vele, a szerencsétlen fiatalember kiszenderedett.

A gyilkosság ügyében Gutu Athanász rendőrigazgató indította meg a nyomozást. Előállította Kozsár György, Pálfi István és Regyics Péter legényeket, akik szintén ott voltak a Spitzer-korezmában és Kis Sándorék mögött haladtak az utcán. Kozsár és Pálfi elmondták, hogy Regyics egyszerre csak kihúzza zsebéből nyitott bicskáját és azzal Kis nyakába szurt. Regyics bevallotta a gyilkosságot, de kijelentette, hogy Kis Sándort nem akarta bántani. A mulatságon ott volt Szabó István nevű haragosa is és az utcán Kist összetévesztette Szabóval, akivel le akart számolni, Regyics Pétert a rendőrség letartóztatta és ma kíséri át az ügyészségi fogházba.

Reggel három óráig tarthatnak nyitva a kávéházak és nem kell külön takszát fizetni

Temesvár, febr. 12.

A temesvári vendéglősök és kávéosk ipartársulata — mint már megirtuk — ismételt panaszkodott az italmérési engedélyek körüli igazságtalanságok és a záróra meghosszabbításáért fizetendő takszák miatt. Ebben az ügyben a pénzügyminiszterhez és a belügyminiszterhez intézett memorandumokkal most küldöttség járt Bukarestben. A küldöttségnek Scheer József, a Palace kávéház tulajdonosa, Mayer Lajos és Becsky Dezső voltak a tagjai. Először felkeresték Popovici Mihály pénzügyminisztert, akinek elpanaszolták, hogy

a liberális rezsim alatt korlátozva adták ki az italméréseket és a városban az éttermeknek olyan engedélyeket adtak, amelyek alapján csak a déli és esti étkezések idején szolgálhattak ki italt. Popovici pénzügyminiszter csudálkozva hallotta, hogy a törvény ellenére adtak ki ilyen korlátozott italmérési engedélyeket és megígérte, hogy ezen a téren rendet terem. Hangsúlyozta, hogy Maniu miniszterelnöknek is az a kívánsága, hogy az italmérési törvényt megalkossák és a szesz törvényt revideálják. A küldöttség azt is kérte, hogy az italmérési engedélyeket ne a pénzügyminiszteri-

um, hanem a pénzügyigazgatóság adja ki. A miniszter erre vonatkozóan ígéretet tett.

A küldöttség azután felkereste a Vajda-Vod Sándor belügyminisztert, akitől azt kérte, hogy záróra meghosszabbításáért fizetendő takszákát engedje el és járuljon hozzá, hogy Temesvárott a kávéházak vendéglők reggel három óráig meg lehassanak nyitva. Az erre vonatkozó kérvényt, amelyet Bocu bánási miniszter pártfogólag véleményeztetett a belügyminiszter azonnal kedvezően tárgyalta. A szükséges rendelet kiadásáról nyomban intézkedett is. A küldöttség a rendeletet magával hozta, azt ma mutatja be Crenia a rendőrprefektusnak. Megállapította a küldöttség, hogy úgy Bocu bánási miniszter, mint a többi tagjai is a legnagyobb szélességgel fogadták a temesvári petíciót.

Temesvári ügyvédek előkészítik az ügyvédtörvény revízióját

Temesvár, február 12.

A temesvári ügyvédi kamara bizottsága Ungár Adolf dr. prodékánál a kamara mellett foglalkozott az országos ügyvédszövetség átiratával, amelyben kérte a kamarát, hogy küldje be észrevételeit az ügyvédtörvény készülő revíziójával kapcsolatos javaslatokhoz. A bizottság hét albizottságot delegált, amely fejezetről fejezetre tárgyalja az ügyvédtörvényt és alkotja meg a temesvári kamara módosításait. Az albizottságok munkáját a jövőre összehívott és a kamara javaslatait Ungár Adolf dr. viszi Bukarestbe, aki az igazságügyminiszterium központi bizottsági ülésére maghívva nyert, ahol elmondja észrevételeit.

A hét albizottság tagjai a következők: Mercea Viktor dr., Porumb Nesztó Subtire Jonel dr., Dobrin Cassius dr., Murarescu Vikentie dr., Cimponariu Virgil dr., Nistor Demeter dr., Tenner József dr., Mateiu Simon, Oprisan Liviusz dr., Dogariu Virgil, idős Kálmán Béla dr., Russu Jacques Kell Mór dr., Körner József dr., Weisz Sándor dr., Weisz Artur dr., Simon Virgil dr., Brudariu Adrian, Kálmán Béla dr., Miclea Sándor dr., Vasváry Ernő dr. és Văterány Viktor dr.

Szt. Gellért Gyógyfürdő és Szálló Budapest

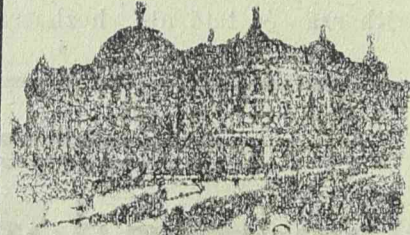
47C-os radiumos gyógyforrások. Legtökéletesebb fürdő és gyógyberendezések. Hullámzó vízünyári uszoda.

Elsőrangú szálló a fürdővel közvetlen kapcsolatban. A legmodernebb kényelmi berendezések.

GUNDEL nagyhirű konyhája. Egyágyas szobák 6—12 P.-ig. Kétágyas 12—22 P.-ig.

Nagy vizum és utazási kedvezmény.

BUCU REȘTI GRAND HOTEL

A legteljesebb kényelemmel berendezve. Szobák fürdőszobával és telefontal. Légfűtés. Lift. Fogadó-, olvasó- és fodrásztermek. Bar. Buffet.

Olcsó szobák.

Nagystilű szélhámos

Sikerült a rendőrség kezére, aki alkalmazottakat fogadott fel és társait keresett nem létező üzletéhez

Temesvár, febr. 12.

Rendőr László neve nem ismeretlen a temesvári ujságolvasók előtt. A rendőrség elnöke, aki az elmúlt években, amikor a Nagyszemesi Általános Takarékpénztár temesvári fiókjának nevére hamisított csekkok alapján egy szatmári banktól nagyszemesi összeget esalt ki. Másodszor akceptáltak róla sokat, amikor kiderült az ősszel a Humanus önszervező ügylet piszkos dolgai. A Humanus éppen humánusan bánt egy esztergomi jómódú emberrel, akiket érzékeny megkérőztetett. Ebben a Humanus-egyesületben Berndt László vitalegényebb szerepet.

Most aztán újabb fortélyt eszelt ki a szervezőre. Ügynökök révén műszaki irodai alkalmazottakat keresett. Berndtnek előadta, hogy az egyik legjobb németországi villamossági és gépészeti vállalat, a Schems cég megbízta meg romániai képviselővel, itt létesítendő üzleteinek és vállalkozásainak vezetésével. Hogy az emberek hitét jobban megnyerje magának mutatott egy írógéppel megírt szerződést is, amely közte és a Schems vezérigazgatója, Kornée Hans között létrejött és amelyben Kornée vezérigazgató Berndt Lászlót igazgatónak nevezi ki.

Az emberek örvendve hallották, hogy micsoda fényes állásokhoz juthatnak, amelyeket majd márhamar elsején kell elfoglalniuk.

Berndt László igazgató mesélte nekik, hogy a Belvárosban egész palotát kénytelen kibérelni irodák és raktárak számára és hogy a tavaszkor, mihelyt megkezdődik a hajózás, egész hajórakomány fogynak érkezni Temesvárra a Schems-cég villamosfelszerelési és gépészeti áruiból. Egymásután tizenöt embert vett fel különböző állásokra, természetesen jó fizetéssel. A felvett alkalmazottaktól átvette azok iratait, és pont adott nekik akceptáló levelet, amelyen ott volt nemcsak Berndt

László aláírása, hanem Kornée dr. é is. Ilyen leveleket állítása szerint többet írt alá részére Kornée dr., mielőtt megállapodásuk után elutazott volna Temesvárról. Az ügynökök, akik Berndtnek az alkalmazottakat hozták, ezektől ezer-ezerötszáz lei províziót vettek fel a közvetítésért.

Berndt László igazgató, igazgató bélyegzőt csináltatott a megrajzolt cég levélpapírosát, a rajzról kliséket készített és megkezdte a levelezést. Az volt a célja, hogy az üzlethez társait keressen.

Az alkalmazottakra azért volt szükség, hogy azokkal kápráztassa el leendő társait és a Hunyadi-utca 8 szám alatt már irodát is nézett, ahol a tárgyalásokat folytatni akarta.

Talán sikerült volna a dolog, ha a felvett műszaki alkalmazottak egyike, Tomosi Jánosnak nem tűnik fel gyanusnak a dolog és nem hívja fel rá figyelmét Gutu rendőrigazgatónak. Gutu rendőrigazgató az ügy bizalmas megvizsgálását Coti Jónel rendőrkomiszárra bízta. Coti komiszár ügyes nyomozása, amelyben Barna József és Dragan Gy. detektívek is résztvettek, meglepő eredménnyel járt. Kiderült, hogy a Schems cég Berndt László fejében született

meg Kornée Hans dr. vezérigazgatóval együtt. A szerződést is maga Berndt csinálta meg és Kornée dr. pirosceruzás aláírásából még a lakus is megállapíthatja, hogy az azonos Berndt László írásával. Mindez csak az emberek szédítésére készült. Coti rendőrkomiszár lefoglalta Berndt László szerződését, leveleit, az alkalmazottakat akceptáló iratokat, a bélyegzőket, kliséket és egyéb felszereléseket.

A temesvári német konzulátus utján megállapították, hogy Németországban semmiféle Schems nevű cég nem létezik.

A sziguranca nyilvántartásából, amelyben fel van tüntetve minden külföldről érkező utas, kiderült, hogy egy Kornée Hans dr. nevű ember sohasem járt Temesvárról, már pedig Berndt szerződése január 10-ről szól és azt Berndt állítása szerint Kornée dr. sajátkezűleg írta alá.

Berndt László tagadja a csalási szándékot és most úgy igyekszik feltüntetni a dolgot, hogy maga lett áldozata valami szélhámosnak, aki magát Kornée dr.-nak és a Schems-cég vezérigazgatójának mondotta. Coti Jónel komiszár tovább folytatja a nyomozást és egyelőre őrizetbe vette Berndt Lászlót.

Ismét megakadtak az optánsügy közvetlen tárgyalásai

Milánó, február 11.

Legutóbb megjelent félhivatalos román jelentések szerint az optánsügynek megegyezései alapon való elintézése már csak napok kérdése. A milánói Popolo d'Italia legújabb száma az optánsüggyel kapcsolatban érdekes cikket közöl. A lap szerint az optánsügy békés elintézése újabb akadályokba ütközik és ennek fő oka az, hogy Serban Mihály és Porutiu Valentin román bizottsági tagok, akik a magyar álláspontot né-

hány nap előtt Bukarestben kifejtették, Sanremóba visszatérve, nem hozták magukkal a kívánt engedményeket. A tárgyalások a lap szerint újlag félbeszakadtak és a román megbízottak ismét visszautaztak Bukarestbe. A lap szenzációs hírrel fejezi be a cikket. A Popolo d'Italia szerint ugyanis a román kormány, amióta a stabilizációs kölcsöntárgyalások sikerrel jártak és a kölcsönt megkötötte, a magyar követelésekkel szemben kisebb engedékenységet mutat.

Magyar asszony dicséretes munkája

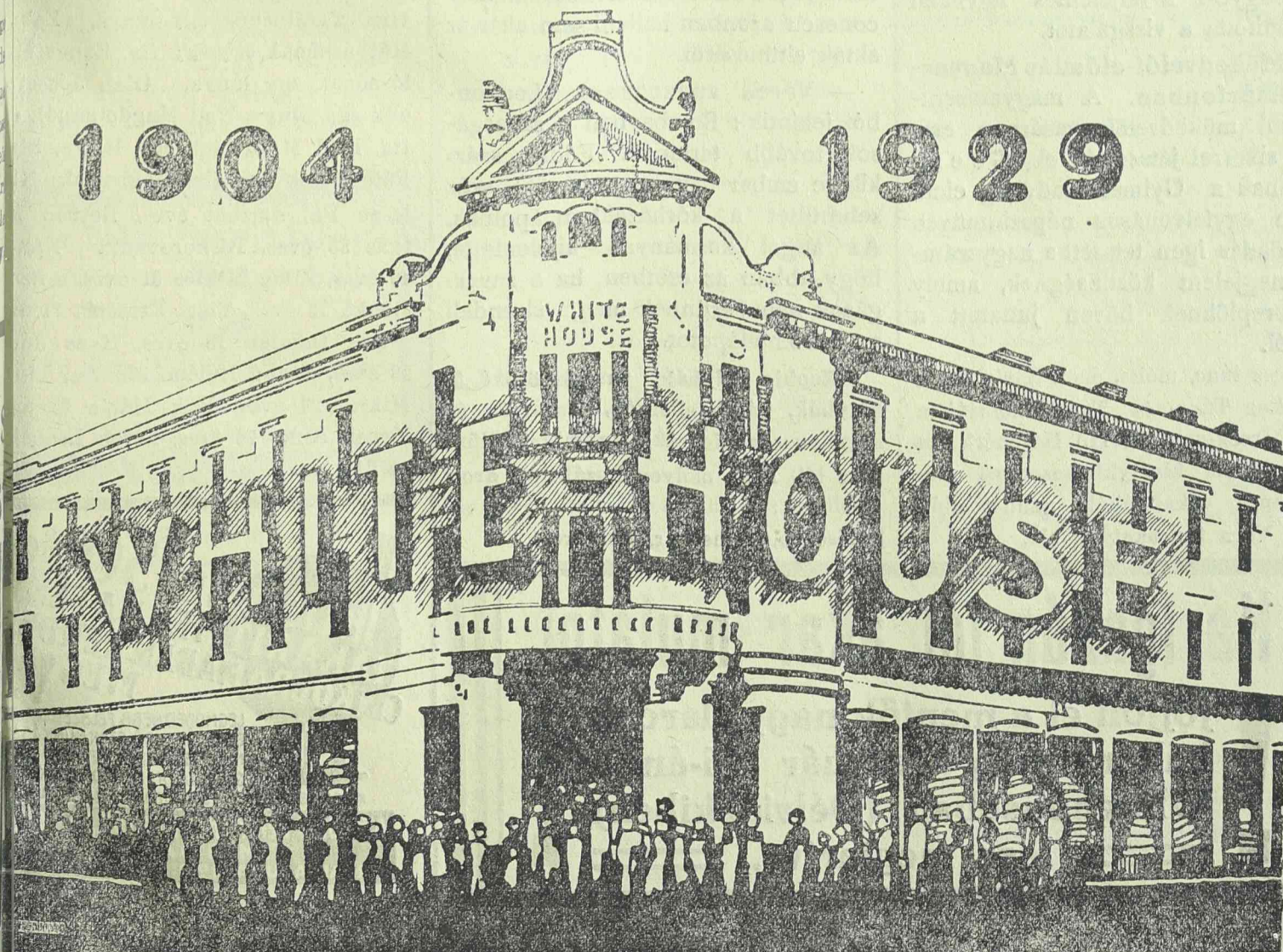
Temesvár, február 12.

Izgár község kevésszámú, de annál lelkesebb magyarsága vasárnap este újabb tanubizonyosságát szolgáltatva lelkesedésének, kulturásteretetének és lelkes magyarságának. Ekkor adták elő egyszerű falusi műkedvelők Tóth Ede híres népszínművét a Falu rosszát, nagy siker mellett. Minden egyes alak egy-egy életből kiragadott ember volt és ami az egyszerű színpadon történt, az nem is játék volt, hanem maga az élet. Elmehtnének a városi színészek megtanulni, miként elevenedik meg a néző szeme előtt egy színdarab, miként feledjük el, hogy csak játék folyik előttünk és miként leszünk mi is részeseivé a színpadon pergő életnek. Pedig az izgariaknak nincs Reinhardtjuk, csak egy nemes szívű, áldozatos szeretetű asszonyuk, Tamásy Illésné, Patakaj Mariska, aki maga a kis társulat lelke, irányítója, rendezője és sugója is. Az érdeme, hogy Izgáron ma is szépen zeng a magyar szó, hogy kulturmunka folyik, hogy a felekezeti iskolájukat évenként jelentékeny összeggel tudják segíteni. A Falu rossza előadásával is bebizonyította, hogy szorgalma, türelme, lángoló lelkesedése és képessége van erre a minden tekintetben apostoli munkára. Az előadást nagy közönség élvezte végig, ott volt az egész falu és lelkesen ünnepelte a szereplőket, Török Jánost, Hegedüs Jánost, Szücs Mariskát, Hevesi Juliskát, Laza Jánost, Török Erzsit, Bálint Józsefet és mindegyik szereplőt, akiknek neveit mind meg kellene örökíteni a jövő generáció számára, mert egytől egyig nagyszerű missziót végeznek ott kint a hegyek között. Tamásyné mellett illesse dicséret Bitté Istvánt és Török Pált is, akik szintén lelkes irányítói ennek a kulturmunkának. A szépen sikerült előadás után, mely a felekezeti iskolában folyt le, a közönség vendéglőjében volt táncmulatság, és ezen jó hangulatban sokáig ropták a táncot.

K. L.

1904

1929

Jubileumi vásár

WHITEHOUSE központi
népáruházban

Az idény legnagyobb

üzleti eseménye!

WHITEHOUSE
A közsímet Whitehouse (Déli-déli-palota) 25 évvel ezelőtt épült, mely negyedszázados évfordulót a Whitehouse központi divatnépáruház egy népszerű jubileumi vásár rendezésével ünnepli meg. Ezen vásáron óriási választékban a legszebb s legjobb árú kerülnék előadásra.

Magyar kulturmunka temesi községekben

Temesvár, február 12.

A Magyar Párt temestorontálmegyei tagozatának képviselői kisebb csoportokban vasárnap újból utra keltek, hogy felkeressék a megye egyes községeiben a magyarságot és ott kultúrelőadást tartsanak. Gyulay János dr. ügyvéd, Kubán Endre szerkesztő és Holló Gyula kovácsmester délelőtt tizenegy órakor érkeztek meg.

Románszentmihályra,

ahol az ottani tagozati vezetőség élén Jeszenszky Béla földbirtokos, tagozati díszelnök fogadta őket. Az előadás Molnár József házában folyt le, melynek e célból kiürített két szobáját a hallgatók zsufolásig töltötték meg. Gyulay János dr. a Magyar Párt kulturális feladatairól beszélt, Kubán Endre ismertette Petőfi Sándor életét és költészetét, majd Gyulay János dr. elszavalta a költő több gyönyörű versét. Holló Gyula a magyar iparosság jövőjéről tartott előadást, Gyulay János ismertette a létesítendő magyar bank tervét. Az előadás után Csorba László elnök mondott köszönetet a központi kiküldötteknek, majd magyaros ebédre látta őket magánál.

Ótelek községben

délután volt a kultúrelőadás a Nagy Gergely-féle vendéglőben, amelynek a termében körülbelül háromszáz ember jelent meg. Gyulay János dr., Kubán Endre és Holló Gyula ugyanazokról a tárgyakról beszéltek, mint Románszentmihályon. A kultúrelőadás után B. Szabó István tagozati elnök mondott köszönetet az előadóknak. Azután az óteleki magyar műkedvelők mutatták be az Összeesküvés és a Zsiga című egyfelvonásos darabokat. Az egyes szerepeket Kovács Etus, Ikotin Rózsi, Antal Böske, Molnár Etus, B. Szabó Mariska, Torma Etus, Szilasi Ilus, Kókai Pál, Rehák Pál, Molnár Bertalan, Mészáros István, Venczel Péter, Boldog A. és Ferenc, Molnár József játszották. Nagy sikerük volt kiváló játékkal. A betanításért Szántó Margitot, a rendezésért pedig Mészáros Istvánt illeti a dicséret.

Páll György dr. főtitkár, Denhof Lajos mérnök és Bakos László

Ujmosnicán, Ötvösdön és Buziáson

tartottak előadást. Páll György az első helyen a dalárdák és műkedvelői egyesületek alakításáról és azok kulturális feladatáról, a második helyen Petőfi Sándorról, Buziáson pedig a Magyar Párt kulturális feladatairól beszélt. Denhof mérnök a rádiót mutatta be, Bakos László pedig mindhárom helyen szavalt. Buziáson Tuskán Gyula karnagy vezetése alatt az ottani zenekar nyitányt adott elő. A zenekar tagjai Schreyer József, Szvoboda István, Schönherr Mihály, Farkas Antal, Wannemacher Béla, Tuskán Edit és Szabó Katica. Kitétek azonban a buziai műkedvelők is magukért, akik közül Niczifor Angéla, Sterk Gusztáv, Támadi János, Weisz Frida, Rakics Adrián, Schlopánszky János, László Annus, Nagy Manca, Igarecz Miklós, Klöckner Rudolf, Wawra János, Boiszó Gusztáv és Bambach Károly járultak hozzá a sikerhez. Az előadásokért Kayer Albert tagozati elnök mondott lelkes köszönetet.

Pogány László szerkesztő és Ozoray Lajos tanár

Girodán és a Krizsántelepen

jártak, amely helyeken Pogány László a család iskolapótló kötelességeiről beszélt, Ozoray Lajos pedig Tompa Mihályról tartott felolvasást. Az első helyen Marosi Antal elnök, a másodikon pedig Szentmihályi Dezső elnök mondott köszönetet a felolvasásért. Krizsántelep magyar műkedvelői három egyfelvonásos darabot adtak elő. A szereplők Szentmihályi Dezsőné, Ubornyai János, Szilvási Ilus, Florián József, Florián Annus, Gönczöl Pál, Gönczöl Antal, Tompa Juliska és Molnár Mihály voltak.

Grabler Árpád, Biró József, Heinrich Árpád és Bizám Géza

Gilád és Csákova

községekben tartottak előadást gazdasági és irodalmi kérdésekről, Bizám Géza pedig mindkét helyen Petőfi-verseket szavalt. Az előadásokat ebben a két községben is nagy lelkesedéssel hallgatta és köszönte meg a magyarság.

* A református egyház február 17-iki ünnepségei.

Most vasárnap, február tizenhetedikén ünnepi istentisztelet lesz a reformátusoknál, amelyen résztvesz Sulyok István a kerület püspöke is. Ekkor történik meg az egyház nyugalomba vonuló, nagynevű lelkészének, Szaboleska Mihály-nak az elbucsztatása és örökébe lépett fiának, Szaboleska László dr.-nak állásában való ünnepélyes megerősítése. Délben pedig az egyház ebédet rendez a püspök és Szaboleska Mihály tiszteletére, amely a Ferdinánd szálló étterem télikertjében lesz és amelyre felekezeti különbség nélkül mindenkit szívesen lát az egyháztámás. Jelentkezni az alábbi helyeken lehet: Református lelkészi hivatal, a Magyar Párt irodája (I. Jenőhereg-utca 8.), Antalóczy Gusztáv drogéria (I. Szent György-tér), Pfendt Jakab csemegeüzlet (IV., katolikus templommal szemben), Jancsó Árpád péküzlet (II. Fő-utca 23), Dragácski Sándor fűszerüzlete (II., Galamb-utca 2. szám). Jelentkezni csütörtökön estig lehet.

— Az ostromállapot teljes megszűntetése. A kamara tegnapi ülésén Chihoski hadügyminiszter válaszolt Dán Romulusz interpellációjára és kijelentette, hogy rövid időn belül a jelenlegi átmeneti állapot is megszűnik és mindenütt eltörlik az ostromállapotot. A komercIALIZÁSI törvényjavaslat tárgyalása során Statescu liberális támadta a javaslatot és beszéde közben Madgearu és Duca között éles szóváltás támadt.

* Csodálatos meséket beszélnek az azok a betegek, akik székrekedés következtében fejfájásban, álmatlanságban, bágyadtságban, általános kimerültségben szenvedtek, amelyekbe a Darmol használata után feltűnő javulás (rendszeres szék) állott be és ezzel kapcsolatban friss életkedv következett be. Figyeljen a védjegyre.

* Ha Temesvárra jön, kérje mindent az ingyenes tájékoztató (Conducatorul prin Timisoara).

— Sport dermesztő hidegben. Budapesten a huszonkét fokos hideg ellenére számos labdarugómérkőzést bonyolítottak le, amelyek közül többet a nagy hideg miatt nem játszottak le végig. Ujpest—III. ker. 4:4 (1:1). A Ferencváros kétszer huszperces játék után 2:0 (1:0) arányban győzte le a Budai 33 csapatát. Nemzeti—Pesterzsébet 4:1 (1:1). — Bécsben vasárnap kellett volna megkezdődni a tavaszi bajnoki szezonnak, de a nagy hideg miatt az összes mérkőzéseket elhalasztották. — Mannheimban Németország válogatott csapata 7:1 (3:0) arányban győzte le Svájc válogatott csapatát, míg Hamburgban Északnémetország csapata aratott 4:2 (2:1) győzelmet Keletnémetország válogatott csapata fölött. — Oslóban nagyszabású téli játékok voltak és most nyertek befejezést a gyorskorcsolyázó világbajnokságok. Világbajnok Thurberg (finn) lett. 2. Bakangrud (norvég) 3. Larsen (svéd). — A siugró világbajnoki küzdelmeket a lengyelországi Zakopaneban huszonhét fokos hideg mellett bonyolították le. Világbajnok 51 és 57 méteres ugrásaival Rud (norvég) lett. Erdekes, hogy Rud versenyen kívül 71 1/2 méteres ugrásával új világrekordot ért el. 2. Johnson norvég.

Neutrovax és egyéb márkás rádióbeszélőket jutányosan szállít
HIRSCHL & Co.
Bulev. Berthelot (Kossuth L.-u.) 7.
Telefon: 717. (662)

— Pillangófőhadnagy. A gyárvárosi katolikus ifjusági egyesület eddigi jelentős sikereit nagyban gyarapította a Pillangófőhadnagy operett előadásával. Az előadás valóban olyan volt, amely elfeledtette a közönséggel, hogy műkedvelő és nem hivatásos színészek vannak a színpadon. A siker oroszlánrésze Holló Mariskáé és Kopácska Pálé volt. A primadonna és bonviván szerepeiben énekekkel, táncokkal és játékokkal tüntek ki. Igen jók voltak Megyeri József és Preidl Katinka. Dicséretet érdemelnek alakításaikért Mészáros Juliska, Rittinger Imre, Gazda István, Kovács Ilus, Berta Dezső és Scholz Adrien. Grossmann József hozzáértően vezette a zenekart. A jó rendezés Dalnoki István munkája volt. Az előadást vasárnap délután megismétlik.

* A Déli Hírlap Budapestben állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII. Baross-tér 10.

Szerkesztői üzenetek

G. K. A lei bekövetkezett stabilizálása óta nem közölkéztünk árfolyamokat, mert a bankok még nem kaptak semmiféle utasítást a Nemzeti Banktól, hogy miként számíthatják ezentúl a devizákat, illetve valutákat. A stabilizálás nem jelenti azt, hogy ezentúl nem lehetnek majd kisebb-nagyobb eltérések a valuták árfolyamában, mert hiszen ezekre befolyással vannak a külföldi értékelések is. Hivatásosan valószínűleg középárfolyamot fognak megállapítani, amelyhez a bankok majd igazodni tartoznak. Természetes, hogy ezt az árfolyamot — éppen úgy, mint a múltban — ezentúl is napoként közölni fogják.

Klimó Béla dr. hirtelen halott. A temesvári orvosi kar egyik tagja és rokonszenves tagja, Klimó Béla dr. bőrgyógyász délután az élők sorából. Szombat este még ismerőseivel elbeszélgetett, vasárnap délelőtt pedig örökre elvált szemét a kegyetlen halál. A szélhűtés okozta váratlan halálát. Klimó Béla dr. a temesvári társadalmi értékes tagja szállt sirba. Régi ismerősei közül származott, egyetemtanulmányait Budapesten és Kolozsváron végezte, majd Marschalkó község asszisztense lett. Utána a temesvári közhírház egyik osztályvezető főorvosa és ezt a tisztségét az imperiumválasztásig betöltötte. Az imperiumválasztás után lemondott állásáról és a tanácsadói tevékenységét folytatta. Tegnap délután négy órakor a belvárosi temetőben helyezték örök nyugalomra a testét, barátok és tisztelők imádságos részvétel mellett. Halálát felesége, öccse Klimó Jenő, takarékpénztári elnökségi tag és sógora, valamint kiterjedt rokonság gyászolja. A gyászszertartás során Sugár Gyula dr. mondott megható búcszókat.

Letartóztatott tolvajok. A közvétség lopás miatt letartóztatott a szik Pál harminc éves szentes és Arián János harminchárom éves kisodai illetőségű munkásokat. Mindkettő ügyében a vizsgálat még folyamatban van.

A mentők

Magyar álarcosbálya
február 16-án
Whitehouseban (Délvidéki).

A Humanitás temetkezési egyesület értesíti tisztelt tagjait, hogy február hó elsejével hivatalos helyiségeit saját házába, Erzsébetváros, Király-tér 6 szám helyre költöztette át és minden kedden, csütörtökön és szombaton délután 3-5 tartogatatos órákat.

Előállított csavargók. A közvétség tegnap kisebbfajta razzitát tartott, amelynek során csavargás miatt előállították Szekeres János ötvennégy, András György huszonöt, Damian József huszonöt és Dörtyök István tizenhét éves foglalkozás nélküli egyéneket. Ugyanakkor előállították Sarrahy Horváth Etienne francia munkást is, akit nem volt kielégítő igazoló papírja és akit a szigurancának adták át.

Az Előre Evezős Egylet
jelmezes-álarcosbálya
ma
február 12-én
a Lloyd-Klub
összes termeiben

Zsombolyai sportegylet közgyűlése. A zsombolyai Hertha sportegylet február hó huszonnegyedikén délután két órakor tartja ezévi közgyűlését klubhelyiségében.

* Kellemes ujtítás a vevőközönség számára! A Whitehouse jubileumi vásárlásra tartamára a számos előnyön kívül, amit kitűnő minőség és rendkívül olcsó árak tekintetében vevőink nyújtanak, még villamosvasuti szabadjeggyel is kedveskedik látogatóinknak.

Próhirdetések

szó ára három lei, vasárnap öt lei. Legkisebb apróhirdetés három lei, álláskeresők. Ez szög husz lei. Hirdetési díj minden egyes esetben 16 re fizetendő.

Jósnó!

mondja multját, jelenét, jövőjét. Minden beteljesül. Lakás: Temesvár-Józsefváros, Str. Iancu Carescu (Bem-utca) 23. I. emelet 7. baloldali lépcső. Diszkrét bet.

Alkalmazás

szociális munkákhoz házaspár férfit keresek pusztára, márciusra. Budingolf, Billéd. (764)

átutató, komolyabb jobb nő, éves nyitványokkal jó fizetéssel minnesnek kerestetik. Cim a kiadóban.

őleány felvétetik. Stampil, Szt. György-tér 4. (793)

keresek egy komolyabb nőt, főzni tudó mindenest azonnali belépésre. Irga Pál, Felsőárok-utca 1. (792)

Allást keres

uruló 6 éves leánykájával sebezhető házaspárnál, vagy magányosnál házvezetőnői állást keresek. Vidékre is megy. „Szolid” megére ajánlatokat a kiadóba kérek. (800)

Adás-vétel

Freidorfon egy családi ház eladó sűrűsően. Érdeklődni. Seprényi Endre, Uj Freidorf. (773)

orgalmu vendéglő és étterem eladó. Cim a kiadóban. (732)

friss libaszir jutányosan kapó Grün Dezsőnél. Megtekinthető üzlet, volt Goldstein-fűszerüzlet, Árváros, Farkas-utca. (639)

nő zongora fekete, keresztburok, id, igen jókarban sűrűsően eladó. Traian (Kossuth-tér) 4. (791)

nyosan eladó egy 6 üléses autós, Benz-gyártmány. II., Str. I. Crai No. 24. Ugyanott egy arványmosdó is kapható. (758)

Lakás

ba-konyhás nagy szuterén-lakás március 1-re kiadó. Dr. Mihalovitz, TME pályamögött. (781)

nyosan butorozott szoba egy két személy részére, jutányosan kiadó. Cim: Józsefváros, Kossuth L. utca 21, I. em. ajtó 5. (771)

torozott szoba külön bejáratú február 15-ére kiadó. Aranyos-utca 1/a, II. em. 8. (787)

életvárosban 1 szobás-konyhás lakás március 1-ére kiadó, nyitott házmester, ki a kertészet is ért felvétetik. Bővebbet: Brebera ügyvédnél Belváros, Köherceg-utca 8. (799)

2 utcai szoba, konyha, éléskamra és cselédszobából álló, vízvezetékek ellátott lakás havi 2800 re kiadó. Érdeklődni lehet Dr. Terény Viktor ügyvédi irodájában, Timisoara I., Str. Dragalina (Deák-utca) 3. sz. a. (797)

szobás lakás azonnalra kiadó. Érdeklődni lehet Mühle Vilmosnál, Str. 24/a. (547)

Különféle

ő Vilma fehérigazolványa elveszett, megtalálóját a rendőrségnek átadja le. (795)

helyiség s egy szépen, frissen felújított szoba, havi 2000 leiért kiadó. Cim: Fürth, II., Fő-utca 39. (796)

sa Sári pirosigazolványa elveszett, megtalálóját a rendőrségnek átadja le. (809)

Szalmazsáktól főhercegi nász

Zubkov Sándor s Viktória hercegnő regénye

Írta: Kubán Endre

(Folytatás.)

38

A homloka tiszta volt. Nem volt azon egyetlen ránc, nem volt azon egyetlen folt sem.

De azért mégis úgy érezte, mintha egy kerek kicsi helyen tűz perzselné a homlokát.

Mintha az a láthatatlan Káin-bélyeg égette volna.

Am mindez egy pillanatig tartott csak.

Aztán vállalt vont és füttyörészni kezdte azt a népdalt, amelyet annak idején olyan sokszor dudolt együtt a szép Kamenev Szonjával:

Nincsen a Volgában viznek annyi csepje, ahányszor napjában jutsz te az eszembe...

— Szegény Szonjácska, — merengett el az emléken.

Még egyszer végig tekintett magán, aztán újból kezébe vette a levelet parasztgunyát. Nem azért, hogy érzéletesen bucsut vegyen a rongyoktól, hanem hogy kiszedje belőlük a drágaságokat. A szoba asztalán talált egy körömollót.

— Lám, milyen figyelmes ez a finn boltos a vendégeivel szemben, — gondolta magában, — arra is gondol, hogy a bujdosás után manikűrözni fogják a kezüket. No, ezt megteszem magam is, de egyelőre másra kell nekem ez a kis ollóeska.

Aztán fürgén nekilátott, hogy kibontsa a ruha bevarrásait, amelyekbe az orosz parasztasszony bevarrta a sok drágaságot. Mikor már mindent előszedett és az asztalon nézegette, csak akkor látta, hogy milyen óriási kincs birtokába jutott. Olyan nagy és csillogó briliánsokat és gyémántokat, aminek előtte feküdtek, még akkor sem látott, amikor kadétkorában a pétervári operában volt és a páholyban ülő főúri hölgyek füleiben ragyogó ékköveket megesudálta.

— Hiszen valóságos milliomes vagyok, — mondotta elégedetten.

A sok holmit azután zsebeibe rakta és nem feledkezett meg arról sem, hogy igazolványát, amelyet a finn hatóságoktól kapott, magához vegye.

Már el akarta hagyni a kis szobát, amikor arra gondolt, hogy ilyen ékszerekkel és arannyal teltöltött zsebekkel mégsem járkalhat az utcán.

Kinyitotta az ajtót és kiszólt a boltosnak:

— Kérem szépen, talán kaphatnék egy kis kézi bőröndöt is és abba egy kis fehérneműt, toaletteiket és egyéb az utazásra szükséges holmit.

— Már meg is van, kérem alássan, — mondta szolgálatkészen a boltos és nyújtotta feléje a kis tetszetős barna színű bőröndöt, — tessék parancsolni, minden benne van, amire szüksége lesz uraságodnak. És ha nem veszi rossz néven uraságod, átadok egy bőrtárcát, amelyet a belső kabátzsebben viselhet és egy másikat az aranyak számára. Ó, mi nagyon jól tudjuk, hogy mi mindenre van az orosz uraknak szüksége!

Zubkov újra visszavonult a szobába, a nagy bőrtárcába egyelőre csak az igazolványát tette bele és Radziwill Olga letétigazolványát a párisi bankhoz. Ennek ugyan — ezt

tudta — nem veheti hasznát, mert a hercegnő említette, hogy a pénzt csakis annak adja ki a bank, aki a jelégét tudja. Így hát egyelőre csak mint emléket akarta magának tartani ezt az igazolványt. Bankó még nem került a tárcába, de előre mosolygott, ha arra gondolt, hogy az ékszerekért, milyen ropogós bankjegyeket fog majd kapni.

Aztán kinyitotta a bőröndöt, amelyben magtalált mindent, amire az utazáshoz szüksége volt. És a holmi között talált egy kazettát is, amelynek belseje bársonnyal volt bélelve és rekeszekre osztva. Az üres kazettában benne volt annak kulcsa.

Ujra mosolyognia kellett, amikor rágondolt, hogy milyen figyelmes ez a kereskedő, aki még azt is tudja, hogy a legtöbb menekülő orosz még ékszereket is áttempész magával és azért adja ezt a kazettát, hogy legyenek a drága holmiknak hová eltenni.

Mikor készen volt a csomagolással, kezében a bőrönddel, kilépett az üzletbe.

— Most már kérem a számlát, — szólt a kereskedőhöz, aki mély tisztelettel hajolt meg előtte.

— Méltóztassék, már az is készen áll.

Ezzel átnyújtotta Zubkovnak a kész és pontosan kiállított számlát. Egy kissé borsós volt ugyan, de megérte. Az orosz menekülteknek bizony ez a kereskedő nagy szolgálatot tett és ezt meg is illett fizetni. Megérdemelte, hogy keressen. Zubkov sem sokallotta a számlát, de egy tétele mégis felkeltette a kíváncsiságát.

— Itt a számlában egy felöltő is szerepel, nekem pedig nincsen felöltőm.

— Hogyne volna, kérem alássan? Filip, add ide csak a nagyságos ur felöltőjét.

Ezzel előlépett egy kis inasgyerek, aki a karján divatos felöltőt tartott, amelyet Zubkovnak átnyújtott.

— Uriember nem utazhatik felöltő nélkül, — mondotta a kereskedő, aki udvariasan köszönt a távozó Zubkovnak és mélyen meghajolt előtte.

Néhány pere mulva elegáns fiatalember sétált vidáman és gondtalanul az utcán. Zubkov Sándor volt.

— Milyen jól esik az embernek szabadnak lenni, — rebegte magában, — milyen jó az, hogy nem kell rettegni a szovjetkémektől, titkos rendőroktól és spicliktől!

Nemsokára megérkezett a városka vendéglőjéhez, ahova betért étkezni. Még az étel is jobban esett, amióta szabadnak érezte magát.

A pincérrel vasuti menetrendet adatott magának és abban kitanulmányozta, hogy mikor mehet tovább Helsingfors felé. Eppen egy órája volt még hátra, annyi, hogy a hatóságoknál lejelentkezzék. Ott bezzeg nagyot néztek, amikor a parasztlegény helyett, akit néhány órá előtt láttak, tetőtől talpig elegáns ur lépett be az irodába. A csudálkozás azonban csak pár percig tartott. Hiszen az ilyesmi itt nem egyszer fordult elő.

(Folyt. köv.)

Ha szép akar lenni,

használgon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz”, L. Szentgyörgy-tér.

Látogassa meg

az 1929-tki

LEIPZIGI TAVASZI VÁSÁRT

ez kifizetődik Önnek

Kezdődik március 3-án

Mintavásár: március 3-tól 9-ig

Nagy technikai és építészeti vásár: március 3-tól 13-ig

Textil vásár: március 3-tól 7-ig

Cipő- és bőrvásár:

március 3-tól 6-ig

Mindennemű felvilágosítással postafordultával szolgálunk:

Leipziger Messamt, Leipzig

és

ANGERBAUER JENŐ

Timisoara, I., Str. Praporgescu 3,

a Messamt tb. képviselője.

Meghívó

Magán- vagy üzleti ügyek benit utazások alkalmával

Budapesten

a legkellemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

GRAND HOTEL PARK

nagyszálló

BUDAPEST VIII, Baross-tér 10

mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője

olcsó szobaárainkból

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból

(Kifűző házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert

gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!

Elsőrendű kiszolgálás

szigorúan családi jelleg

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy

okvetlen nálunk szálljon meg.

Előzetes szoba-megrendelés ajánlott. (559)

Déli Hirlap

1929 FEBRUAR 13

LEGUJABB

V. EVF. 34. SZÁM

Százötven év óta nem volt olyan hideg Európában, mint most, de a hét végére enyhülés várható

Temesvár, február 12.

A hideghullám érkezett hozzánk is és amint erősebben, vagy valamivel gyengébben fujta a Bánságba a hideg szelet, aszerint változott a hőmérő állása. Vasárnap reggel harmincegy fok hideg volt, délelőtt tizenegykor már csak tizenhét, délben pedig tizenkettő. Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka a hőmérő szinten lecsúszott harminc fokra a nulla alá és még hétfő reggel is harmincet mutatott. Reggel nyolc órakor már csak huszonnégy fok volt, valamivel később harmincra süllyedt, majd tizenegyre emelkedett és délben félegykor már csak tíz fok hideg volt. Hétfőn este félhétkor a hőmérő újból husz fokot mutatott. A rádiójelentések már akkor azzal remegtették az embereket, hogy további hűsüléssel várható.

Temesvárott az utcák forgalma a nagy hideg miatt lényegesen megcsappant.

A nagy hidegnek különben szomorú eseménye volt vasárnap reggel. Bauer Marci kilenc esztendőes fiú, aki özvegy apjával a gyárvárosi szőlőkben lakik, gyalog jött a belvárosi Nándor-utcában lakó nagynénjéhez. Egész uton borzasztóan fázt és didergett és alig tudott már vánszorogni. Összegémberedve érkezett meg nagynénjéhez és a lakásban összeesett. Az asszony a jéghideg fiút letvetkőztette és remélve látta, hogy két lába térdig egészen fakete. Azonnal hívta a mentőket, akik megállapították, hogy a fiuskának mindkét lába elfagyott.

A gyermekkorházba szállították, ahol az orvosok megvizsgálták és megállapították, hogy csak úgy lehet megmenteni, ha mindkét lábát amputálják.

Temesmegye minden részéből nagy hidegről érkeznek jelentések. A falvakban mindenütt harminc-harmincöt fok hideg volt tegnap. A Bega és a Temes napról napra vastagodó jégpáncéllal van borítva. Sok helyen a hideg miatt megrepedt a föld. A Temesmegyével szomszédos, de már Jugoszláviában levő Fehértemplom kör-

nyékén kiéhezett farkascsordák törnek be a tanyákra és a falvakba és nagy pusztítást vittek már véghez az állatállományban.

Bécsben és Alsóausztriában a hideg egyre növekszik. Tegnap délben Innsbruckban tizenhét, Salzburgban tizenhét fok hideg volt. Bécsben a vízszolgáltatás csődje várható. A nagy hideg miatt a víztartályok nem kapnak újabb mennyiséget és a meglévő víz csak néhány órára elég. A nagy hideg ellenére akadnak bátor sportolók is.

Paneth dr. bécsi orvos többet magával husz fokos hidegben fürdött a Dunában. A távirat szerint a fürdés négy óra hosszáig tartott és a fürdőzőknek semmi baja nem lett.

Németországban is meg egyre növekszik a hideg.

Magyarországon is nagy a hideg. Budapesten tegnap reggel harminc fok volt a hideg, amely reggel nyolcra már csak husz fok volt. A hideg miatt az influenzajárvány emelkedik és tegnap százötvennyolc új beteget szállítottak a jáványkórházba. Az angyalföldön egy fűskamrában megfagyva találták Julán Jánosné napszámosnót. A halál három nap előtt következhetett be és mert nem vették észre, kutyák, macskák a válláról és lábairól leharapták a megfagyott húst. Cinkotán Kovács Lajos

erdőkerülő két gyermeke a fűtetlen szobában az ágyban megfagyott.

A magyar Alföldön a tanyákon minden megbénult. Az országutakon semmi forgalom nincsen. Alap községben harminenyele fok hideget mértek.

A község határából az orkán a havat ugyyszólván teljesen elfujta és azért a vetéseket nagy veszedelem fenyegeti.

Konstantinápolyi jelentés szerint a tíz napig Cserkeszkőjénél megrepkedt Simplon végre befutott Konstantinápolyba. A vonatot több ízben támadták meg kiéhezett farkasok, melyeket puskatűzzel elriasztottak. A Boszporuszt olyan vastag jégpáncél borítja, hogy Konstantinápolyt még jégtörőkkel sem lehet megközelíteni.

Berlinben súlyos fagyásokért százhusz embert szállítottak kórházba.

A harminckét fokos hidegben egy férfi a nyílt utcán megfagyott. Felsősziléziában negyven fokos hideg van.

Landesgutnál vasárnap éjjel negyvenhárom, hétfőn negyvenöt fok hideg volt. Boroszlóban a betonból való Vilmos-híd a nagy hideg miatt teljes szélességében megrepedt.

Nagy hidegről számolnak be a Csehszlovákiából érkező táviratok is. Pozsonyban huszonhat, Ótátrafüreden harmincöt fok hideg volt. Egy bécsi meteorológus kimutatása szerint Ausztriában és Középeurópában százötven

év óta nem volt olyan hideg most. Érdekes, hogy az északi vidéken sokkal enyhébb az idő. Így a Spitzbergákon mindössze fok hideg van, a Behring-szorosán pedig a hőmérő nulla áll.

A nagy külföldi meteorológiai tézetek jelentése szerint a közelben hideg e héten éri el a tetőpontját és a hét végén már enyhülés lesz az időjárás.

A nagy hideget sűrű havazás fogja váltani.

Temesvárott tegnap este kezdett és a hideg engedett.

Urlateanu a bukaresti opera igazgatója

Temesvár, február

A bukaresti operaház igazgatója tegnap véget ért. Megirtuk, Bradiceanu Tibor brassói iskolai igazgatónak ajánlották a főigazgatói tisztséget, ő azonban fogadta azt el. Mint bukaresti társ jelenti, a bukaresti opera főigazgatójának Perle a Jánost, a fiatal rendezészek egyik tehetséges tagját, gátóul pedig Urlateanu Bevezték ki. Urlateanu néhány előtt a temesvári magyar társ karmestere volt és Temesvárra bukaresti opera karnagyi szék került. Utóbb kizárólag újságíró foglalkozott. Urlateanu alapos vészember, a modern zene lelkes pagálója és irányító keze hivatva a bukaresti opera berkeibe új dülő életet belevinni. Urlateanu fiatal — harminc éves korban — ért ezt a szép pozíciót. Nagyszabású vekkel indul Bukarestbe, amelyek zül nem utolsó helyen áll, hogy a gyar operaművészek számára lehet tegye az állandó vendégscenep Urlateanu a tegnap esti gyorsvonat Bukarestbe utazott állásának elfo lására. Ha sikerül rendet teremteni — mondotta — ott maradok, ha hamarosan visszatérek Temesvára ahonnan úgy sem óhajtok végé nyesen elszakadni.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'10

Temesvári magánárfolyamok 1929 február 12-én reggel:

A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai. Minden pénznem mellett két számjegy áll. Ezek közül az első a vételt, a második az eladást jelzi

Angol font 813, 814¹/₄ — Dollár 167, 167¹/₂ — Hollandi forint 67, 67'35 — Dinár 2'93¹/₂, 296 — Francia frank 653, 6'57 — Olasz lira 8'79, 8'81 — Cseh korona 4'95¹/₂, 4'97 — Német márka 39'78, 39'90 — Osztrák schilling 23'51, 23'60 — Magy. pengő 29'20, 29'30 — Svájci frank 32'20, 32'30.

Terményárak:

Buza 745, tengeri 710, árpa 600, zab 645, rozs 660, korpa 515, burgonya 320 lei száz kilógrammonként. Napraforgómag 7, tökkmag 14'5, lucerna 40, vörös lóhere 42 lei egy kilónként.

Lugoson

ugyanabban az időben jelenik meg a Déli Hirlap, mint

Temesvárott